

Svetur

Lietuvių kalbos ir kultūros centras Gruzijoje

Lietuvių kalba dėstoma daugiau kaip 40 užsienio universitetų. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija finansuoja lietuvių kalbos dėstymą šešiose užsienio aukštosiose mokyklose – Prahos Karolio ir Brno Masaryko universitetuose (Čekija), Baltijos federaliniame Imanuelio Kanto universitete (Rusija, Kaliningrado sritis), Paryžiaus nacionaliniame Rytų kalbų ir civilizacijų institute (Prancūzija), Frankfurto prie Maino Goethe's universitete (Vokietija) ir Gruzijos technikos universitete (Gruzija). Lietuvių kalbos ir kultūros užsienyje sklaidai naudojamos ir ES struktūrinių fondų lėšos. Nuo 2012 m. finansuojamas lietuvių kalbos dėstytojų darbas dar šešiuose užsienio lituanistikos ar baltistikos centruose: Vašingtono (Sietle) ir Ilinojaus (Čikagoje) universitetuose (JAV), Tartu universitete (Estija), Varšuvos universitete (Lenkija), Frankfurto prie Maino Goethe's universitete (Vokietija) ir Budapešto universitete (Vengrija). Lietuvos edukologijos universiteto dėstytojai pagal baltistikos projektą vyksta skaityti paskaitų į Maskvos valstybinį Lomonosovo universitetą, Lenkijos, Švedijos, Baltarusijos ir kt. šalių universitetus, kuriuose vyksta lietuvių kalbos studijos.

2012 m. spalio mėn. Tbilisyje, Gruzijos technikos universitete, atidarytas Lietuvių kalbos ir kultūros centras – pirmasis per visą Lietuvos ir Užkaukazės šalių istoriją. Nemokamas lietuvių kalbos studijas pasirinko apie 40 studentų. Gruzijai integruojan-

tis į Europos Sąjungą, lietuvių kalbos, kaip oficialiosios ES kalbos, studijos studentams gali atverti platesnes mokslo ir karjeros galimybes. Visa tai dar labiau sustiprins draugiškus santykius tarp Lietuvos ir Gruzijos. Penki geriausi studentai 2013 m. dalyvavo Vytauto Didžiojo universiteto organizuotuose lietuvių kalbos intensyviuose vasaros kursuose, kuriuos finansavo Švietimo mainų paramos fondas. Galbūt nemaža dalis kursų lankytojų (o jie yra aktyvūs, motyvuoti) vėliau pasirinks magistro studijas Lietuvoje, taps vertėjais, verslininkais, diplomatais. Prieš išvykdamas dirbti į Lietuvą lietuvių kalbos du mėnesius mokėsi naujoji Gruzijos ambasadorė Lietuvoje ponia Khatuna Salukvadzė. Lietuvių kalbos ir kultūros centras atlieka ne tik edukacinę, bet ir aktyvią šviečiamąją veiklą, su mūsų tautos kultūra, papročiu bei tradicijų savitumu supažindinami ne tik studentai, bet ir visi kiti čia apsilankantys Gruzijos piliečiai. Taip Centras prisideda, kad šioje šalyje būtų garsinamas Lietuvos vardas, vykdoma mūsų tautos kultūros sklaida.

Lietuvių kalbos ir kultūros centre lankosi Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Benediktas Juodka

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija Gruzijos technikos universiteto Lietuvių kalbos ir kultūros centrui paskyrė 30 000 Lt. Iš šių lėšų įsigyta daug mokomosios metodinės medžiagos, vadovėlių, žemėlapių, žodynų, tautinės atributikos, didelio formato albumo „Neregėta Lietuva“ vaizdų ir kt. Centrai įvairios medžiagos (albumų, knygų, DVD, CD, suvenyrų) atsiuntė arba perdavė Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos Seimo Europos informacijos biuras, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubas, Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, Vilniaus etninės kultūros centras, Lietuvių kalbos institutas, Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras, Valstybinis turizmo departamentas, įvairūs muziejai (Lietuvos nacionalinis muziejus, Maironio lietuvių literatūros muziejus, Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Valdovų rūmai, Nacionalinis Mikalojaus Konstantino Čiurlionio dailės muziejus, Bažnytinio paveldo muziejus, Lietuvos dailės muziejus), Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus, Europos Parlamento nariai Vytautas Landsbergis ir Laima Andrikienė, Seimo narė Marija Aušrinė Pavilionienė, keliolika Lietuvos savivaldybių, dauguma Lietuvos aukštųjų mokyklų. Centro veiklą aktyviai remia Lietuvos Respublikos ambasada Gruzijoje ir Gruzijos ambasada Lietuvoje, visokeriopą pagalbą teikia Lietuvos edukologijos universitetas.

2013 m. balandžio mėn. Gruzijos technikos universitetas Lietuvių kalbos ir kultūros centrai paskyrė dvi auditorijas (didžiąją paskaitoms, mažesnę – lietuviškai bibliotėkai ir metodikos kabinetui) ir rugpjūčio mėnesį jas už savo lėšas suremontavo, aprūpino naujais baldais, davė du kompiuterius, įvedė nemokamą internetą.

Lietuvių kalba dėstoma pagal šiuolaikines svetimų kalbų dėstymo metodikas. Didelis dėmesys skiriamas ir kalbos mokymui, ir šalityrai (krašto pažinimui, nacionalinei kultūrai, papročiams, tradicijoms). Taip ugdoma ir kalbinė, ir sociokultūrinė kompetencija. Lietuvių kalbos ir kultūros centre pagal lietuviškus papročius švęstos Kūčios, minėtos svarbios Lietuvos datos (Vasario 16-oji, Kovo 11-oji, Mindaugo karūnavimo diena), studentai mokosi lietuviškų dainų (beje, Centro studentė Mariam Cicilašvili ne tik išmoko dainą „Tu ateik į pasimatymą“, bet ją, atvykusi į Lietuvą, duetu sudainavo su garsia Lietuvos dainininke Nelly Paltiniene). Centre organizuoti susitikimai su žymiais kultūros žmonėmis (aktoriais, dainininkais, rašytojais), čia lankėsi lietuvių dainininkas Kazimieras Jakutis, literatūrolė Loreta Mačianskaitė, Švietimo mainų paramos fondo ir Lietuvos aukštųjų mokyklų delegacijos. Spalio 8 d. su studentais Centre lietuviškai bendravo Seimo delegacija, kurioje buvo Seimo Pirmininkė Loreta Grauzinienė, Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Benediktas Juodka, Tarpparlamentinių ryšių su Gruzija gupės pirmininkė Zita Žvikienė, Lietuvos ambasadorius Gruzijoje Jonas Paslauskas, Gruzijos ambasadorė Lietuvoje Khatuna Salukvadzė ir Gruzijos švietimo ir mokslo viceministrė Ketevan Natriašvili.

Studentams įdomu buvo išgirsti išpūdžių apie Lietuvą iš garsių Gruzijos kultūros atstovų. Centre lankėsi populiarus dainininką Nino Katamadzė (jį tris kartus gastroliavo Lietuvoje) ir aktorius bei režisierius Zaza Kolelišvilis (1977 m. filmavosi Lietuvos kino studijos filme „Dulkės saulėje“). Spalio pabaigoje Tbilisyje gastroliavo Panevėžio Juozo Miltinio dramos teatras. Visi lietuvių kalbą studijuojantys studentai žiūrėjo gruzinų režisieriaus Vasilio Čigogidzės režisuotą spektaklį „Sveiki, žmonės!“. Spektaklis pastatytas pagal garsaus gruzinų literatūros klasiko Nodaro Dumbadzės romaną „Aš, močiutė, Iliko ir Ilarionas“, jame su švelnia ironija ir meile atsiskleidžia pietietiškos kultūros visuma ir grožis. Gruziniams studentams šis lietuviškai vaidintas panevėžiečių spektaklis pagal puikiai žinomą kūrinį buvo savotiškas lietuvių kalbos praktikumas. Ateityje planuojama Lietuvių kalbos ir kultūros centre organizuoti parodas, konferencijas, seminarus ir susitikimus su garsiais Lietuvos kultūros, meno ir mokslo veikėjais, rengti svarbių Lietuvos istorijos datų minėjimus. Taip Centro veikla sudarys geresnes sąlygas ir Gruzijos visuomenei labiau domėtis Lietuva, padės stiprinti dvišalius draugiškus ryšius, labiau suartins abiejų kraštų jaunimą. Lietuvių kalbos ir kultūros centras moderniaį įrengtas, jame sudarytos sąlygos patraukliai reprezentuoti mūsų šalį.

Vidas Kavaliauskas

Lietuvos edukologijos universiteto Lietuvių kalbotyros ir komunikacijos katedros profesorius,
Gruzijos technikos universiteto Lietuvių kalbos ir kultūros centro vadovas